

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
ИНСТИТУТ ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО И ЧОВЕКА
ДЕПАРТАМЕНТ „ДЕМОГРАФИЯ”

СТАНОВИЩЕ

на проф. Марта Здравкова Сугарева, д.с.н.

относно дисертационния труд на **Камелия Славчева Лилова** на тема:

МОДЕЛИРАНЕ НА ПРОЦЕСА НА ОСТАРЯВАНЕ
НА НАСЕЛЕНИЕТО В БЪЛГАРИЯ

Дисертацията е посветена на важен и актуален проблем на съвременното българско население и общество, както и на населението и обществото в Европейския съюз, демографското остаряване. Моделирането на този процес създава по-ясна представа за същността на процеса, за неговите главни компоненти и фактори, както и за мащабите и обхвата му, и влиянието му върху различни сфери на обществения живот.

Математическото образование на дисертанта, както и навика ѝ да изследва докрай и в дълбочина проблемите на математическите модели, които разработва, са една добра предпоставка за успешното завършване на нейната дисертация, независимо от факта, че тя същатаваше писането ѝ с извършването на административни дейности като експерт в института на БАН.

Моето становище като научен консултант е, че К. Лилова е постигнала световно равнище в своето изследване, макар че нейната вродена възискателност и самокритичност не ѝ позволиха да се изяви като автор на статии в чуждестранни списания с импакт фактор.

За мен беше удоволствие да работя с Камелия Лилова, тъй като тя проявяваше научни качества на откривател, след като вникваше в най-големите тънкости на математическия апарат, с който си служи съвременната демография. По мое мнение тя има приноси в разработване на математическата методология при изследване кривите на смъртността по възраст, един проблем, който представлява сериозно предизвикателство към съвременните изследователи на смъртността и продължителността на живота. По-специално тя е установила методи за сравняване на тези криви, чрез които се подобряват условията за анализ и класификация на

населенията по отношение условията на живот, проявени чрез повъзрастовата смъртност. Тези идеи и методи могат да имат приложение при решаване на широк кръг задачи в съвременната демография, както и в други изследвания, в които се поставя задача да се моделира процес на отпадане на единици от една първоначално „кохорта“ с напредване на възрастта (продължителността) им и календарното време.

Изчисляването на „моментума“ и намирането на най-преки връзки между него (като обобщаващ индикатор за влиянието на възрастовата структура) и възпроизводството на населението (като комбинация от повъзрастовата раждаемост и повъзрастовата смъртност) също съдържа приносни моменти и може да послужи като основа за бъдещи изследвания в областта на математическата демография.

В областта на раждаемостта К. Лилова също така има определени приноси, особено при моделиране на кривите на повъзрастовата раждаемост (плодовитост).

Изразявам удовлетворение от работата си с дисертанта и препоръчвам на уважаемото жури да ѝ присъди образователна и научна степен „Доктор“.

проф. Марта Здравкова Сугарева, д.с.н.

София, 09.04.2012 г.